

Een investeringsgids voor jongeren *door Jong VLD Dendermonde*

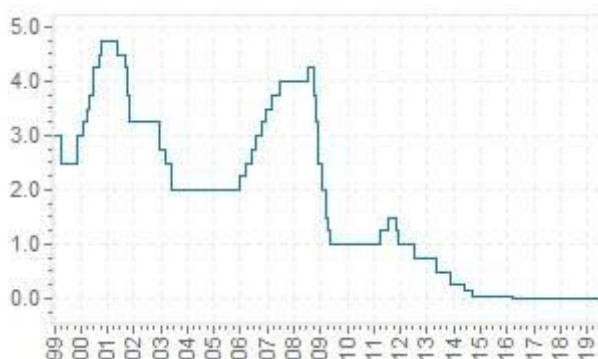
1. Waarom zou ik investeren moeten overwegen?	2
a. Lage rente en het spaarboekje dat niet spaart	2
b. Inflatie - Het zwaard van Damocles	2
2. Wat zijn laagdrempelige manieren om te investeren?	4
a. Pensioensparen: fonds vs. verzekering	4
b. Aandelen	5
c. ETF's	6
3. Hoe investeer ik?	9

1. Waarom zou ik investeren moeten overwegen?

Geld verdiend deze zomer? Goed. Wil je dat geld laten renderen? Nog beter! Twijfel je nog of weet niet wat te overwegen en waar te beginnen? Dan willen we je hierbij helpen met deze gids.

a. Lage rente en het spaarboekje dat niet het spaart

Belgen houden van frieten, de koers en --- spaarboekjes. Sterker nog, ondanks de historisch lage rente¹ is het bedrag dat de Belgen oppotten op hun spaarboekjes al even historisch hoog: 270 miljard. De redenen zijn niet ver te zoeken, het spaarboekje blijft een vertrouwde, veilige, eenvoudige en flexibele manier om geld opzij te zetten. Uitermate handig voor grote toekomstige aankopen en noodgevallen. Tot voor de bankencrisis van 2008 kreeg je zelfs nog een mooi rente op je spaarcenten waardoor het bedrag rustig aangroeide. Na deze crisis werd door het beleid van de Europese Centrale Bank de rente de afgelopen 11 jaar stelselmatig afgebouwd waardoor het spaarboekje in de praktijk nu eerder een bewaarboekje is geworden. Maar wat is dan het probleem met het spaarboekje? Zelfs al zou die rente voor jou niet belangrijk zijn, dan nog blijft er één fundamenteel probleem: *inflatie*.

Figuur 1: Grafiek Europese rente ECB - lange termijn grafiek.

<https://nl.global-rates.com/rentestanden/centrale-banken/europese-centrale-bank/ecb-rente.aspx>

b. Inflatie – Het zwaard van Damocles

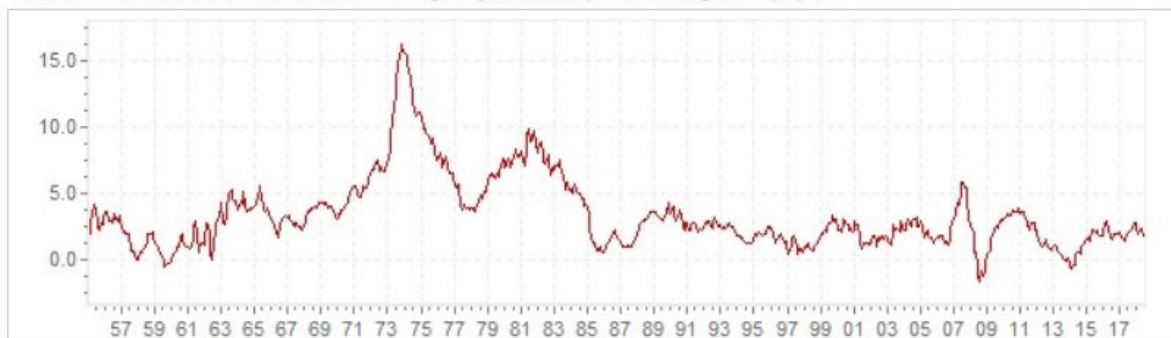
Wat is inflatie?

Inflatie verwijst naar een stijging van het algemene prijspeil in een economie. De inflatie wordt doorgaans berekend als de prijsstijging van een 'mandje' van gangbare consumptieartikelen over de periode van een jaar, uitgedrukt als een percentage. Of anders gezegd: als er inflatie is, kan je met hetzelfde bedrag minder dingen kopen dan voorheen. Het geld daalt dus in waarde. Wanneer er

¹ Rente is de vergoeding die wordt ontvangen voor het uitlenen van geld en die betaald wordt door degene die het geld leent.

bijvoorbeeld in 2018 2.34% inflatie was dan wil dat zeggen dat je geld 2.34% minder waard is geworden en je bijgevolg koopkracht bent verloren. Wanneer we dit toepassen op de eerder vernoemde spaarboekjes wil dat zeggen dat er *17,55 miljard* euro aan waarde is verloren gegaan. Dat is meer dan het BBP van Bosnië en Herzegovina². Vroeger zou de rente op je spaarboekje je tegen dit waardeverlies (gedeeltelijk) beschermd hebben, maar deze bescherming is het afgelopen decennium dus volledig weggevallen. Investeren is dus niet louter een manier om je reeds verzamelde kapitaal te laten *groeien* maar ook om het te **beschermen** tegen waardeverlies. Hieronder vind je een overzicht terug van de inflatie in België.

Grafiek – historische CPI inflatie België (jaarbasis) – volledige looptijd

Figuur 2: <https://nl.inflation.eu/inflatiecijfers/belgie/historische-inflatie/cpi-inflatie-belgie.aspx>

² 17,152 miljard in 2017- https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_landen_naar_bbp

2. Wat zijn laagdrempelige manieren om te investeren?

Je hebt beslist dat je wil investeren, mooi zo. In dit onderdeel willen we je laten kennismaken met 3 klassieke en laagdrempelige manieren en producten om in te investeren.

a. Pensioensparen: fonds vs. verzekering

Pensioensparen kan al vanaf de leeftijd van 18 jaar en het kan zeker geen kwaad om er al vanop zo'n vroege leeftijd aan te beginnen. Want hoe vroeger iemand begint met pensioensparen, hoe meer geld er aan de kant wordt gezet en hoe meer pensioenkapitaal er wordt opgebouwd.

Het **pensioenspaarfonds** is een echt beleggingsfonds en er is dus **geen gegarandeerd rendement**. Als de beurzen crashen, dan kan ook een deel van het pensioenkapitaal (tijdelijk) in rook opgaan. Toch leveren pensioenspaarfonds op de lange termijn het hoogste rendement. Niet alle pensioenspaarfonds zijn even risicovol: het risicoprofiel varieert van 'defensief' (die fonds beleggen vooral in obligaties) tot 'dynamisch' (die fonds beleggen vooral in aandelen).

De **pensioenspaarverzekering** (van het type tak21) is de veilige keuze: het biedt een gegarandeerde rente, die eventueel kan worden aangevuld met een winstdeelname wanneer de achterliggende beleggingsportefeuille goed presteert. Het **kapitaal is beschermd**, maar door de lage rente is het **rendement eerder beperkt**. Er zijn ook pensioenspaarverzekeringen van het type tak23: die bieden geen gegarandeerd rendement en net zoals bij de pensioenspaarfonds is het rendement helemaal **afhankelijk van de evolutie op de beurs**.

Voordelen:

- Wat het pensioensparen interessant maakt is het **belastingvoordeel**. Ofwel kies je voor het oude systeem. In dat geval stort je in **2019 maximaal 980 euro** waarop je een belastingvermindering van **30%** geniet. Van die maximale storting recupereer je dus **294 euro** via de belastingaangifte. Ofwel maak je gebruik van de uitbreiding en stort je **maximaal 1.260 euro**. In dat geval geniet je op de volledige storting een belastingvermindering van **25%**. Voor een storting van 1.260 euro komt dat overeen met een belastingvermindering van **315 euro**.
- Het is perfect mogelijk om het opgebouwde kapitaal te transfereren van het ene pensioenspaarfonds naar het andere. Wie heeft gekozen voor een dynamisch fonds, krijgt sowieso het advies om rond de leeftijd van 55 jaar de overstap te maken naar een meer defensief fonds. Ook de transfer van de ene pensioenspaarverzekering naar de andere is mogelijk, al zijn daar meestal wel **meer kosten** aan verbonden. Het is evenwel niet mogelijk om pensioenkapitaal over te zetten van een pensioenspaarfonds naar een pensioenspaarverzekering, of omgekeerd.

Het enige alternatief is dan om niet langer nieuwe stortingen te doen in het ene product en voortaan verder te sparen in het andere.

Nadelen:

- Het pensioenkapitaal wordt in principe pas uitgekeerd op de leeftijd van **65 jaar**. Het is mogelijk om het geld vroeger op te vragen, maar de fiscus straft dat meestal zwaar af met een **belastingtarief dat kan oplopen tot 33%**. Pensioensparen doe je dus best met geld waarvan je zeker bent dat je het niet nodig hebt.
- Elke pensioenspaarder heeft recht op een belastingvermindering, **maar daar doet u enkel voordeel mee als u ook effectief belastingen betaalt**, want het voordeel wordt afgetrokken van de verschuldigde belastingen. Als je geen belastingen betaalt (bvb: omdat je geen of weinig inkomsten hebt), heb je geen recht op de belastingvermindering voor pensioensparen. En als het bedrag van je belasting lager is dan het bedrag van de vermindering (omdat je inkomsten en dus ook de verschuldigde belasting erg laag is), heb je slechts recht op een belastingvermindering die zich beperkt tot het bedrag van je belasting.

b. Aandelen

Wellicht het eerste waar je aan denkt wanneer iemand het over ‘investeren’ of ‘beleggen’ heeft: *aandelen*. Een korte opfrissing: een aandeel is een waardepapier dat een aantal rechten met betrekking tot een vennootschap geeft. Zowel een besloten vennootschap, als een naamloze vennootschap kunnen aandelen uitgeven. Aandeelhouders kunnen weliswaar economisch aangemerkt worden als eigenaren van een vennootschap, maar zijn niet juridisch eigenaar van de vennootschap of de onderneming die er in wordt gedreven. Dit komt omdat een vennootschap een rechtspersoon is en net als natuurlijke personen rechten en plichten (en dus bezittingen) aan kan gaan. De onderneming is dus altijd in bezit van de rechtspersoon. Alleen de aandelen van een naamloze vennootschap (nv) kunnen worden verhandeld via de effectenbeurs. Het merendeel van de vennootschappen verhandelen hun aandelen dus onderhands. Een aandeel geeft zeggenschapsrecht en winstrecht in de vorm van **dividend**.

Dividend is **winstuitkering** van een onderneming aan haar aandeelhouders. Een onderneming die winst maakt heeft twee mogelijkheden voor de winstverdeling: Zij kan de winst inhouden en investeren in het bedrijf of uitkeren aan haar aandeelhouders.

De twee belangrijkste manieren waarop aandelen je dus geld kunnen opbrengen is enerzijds via het kopen van het aandeel zelf aan een bepaalde prijs en die na x-tijd weer te verkopen voor een hogere prijs. Daarnaast *kan* er dus ook per aandeel dat je bezit een dividend uitgekeerd worden.

Voordelen:

- De waarde van aandelen kan heel **volatiel** zijn. De prijs kan met andere woorden op relatief korte termijn **sterk stijgen of dalen**. Als je aan een lage prijs hebt kunnen kopen zou je dus relatief snel een mooie meerprijs kunnen krijgen voor je aandeel.
- In België moet je ‘**roerende voorheffing**’ betalen op dividenden die je ontvangt, ook die op aandelen. Waarom staat dit dan tussen ‘voordelen’? Wel specifiek voor de dividenden die je ontvangt uit aandelen is er een bedrag vrijgesteld van 800 euro.³ Je moet de terugbetaling wel **zelf aanvragen via de belastingaangifte** en de nodige bewijsstukken bewaren voor een eventuele controle door de belastingdienst. Zowel dividenden van Belgische, als buitenlandse aandelen komen in aanmerking.
- **Flexibiliteit** van aandelen maakt dat je relatief snel kunt kopen, bijkopen en verkopen. Dit zorgt er voor dat je aandelen voor zowel actieve, als passieve beleggingsstrategieën kan gebruiken. Daarnaast is ook de **diversiteit** in het aanbod zeer interessant. Je hebt uiteraard dure en goedkope aandelen, volatiele en stabiele, Belgische en internationale maar daarnaast kan je ook kiezen voor aandelen van bedrijven die duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

4

Nadelen:

- De volatiliteit die we eerder aanhaalden kan uiteraard ook in je nadeel spelen. Je aandelen kunnen door een veelheid van factoren stijgen en dalen in waarde, gaande van nieuwe revolutionaire technologieën tot een tweet van de ene of andere president. Tot slot kan het bedrijf waarvan je aandelen bezit ook failliet gaan, waardoor jouw investeringen verloren gaan.
- Door het grote aanbod in aandelen kan het soms moeilijk zijn om door het bos de bomen nog te zien. Het kan veel zoekwerk vragen om een doordachte keuze te maken. Het is echter steeds aan te raden om deze tijdsinvestering te doen, het gaat immers om jouw geld en jouw toekomst.

c. ETF's

Een exchange-traded fund (ETF), ook wel een indextracker genoemd, is een **passief beheerd** beleggingsfonds dat op de beurs verhandeld wordt. Het investeringsdoel van een ETF is het zo nauwkeurig mogelijk volgen van een onderliggende beursindex.

Het grootste verschil met een traditioneel beleggingsfonds zit in de autonomie van de fondsbeheerder. Met behulp van geautomatiseerde handelscomputers volgt een ETF precies de index (de benchmark). Het fonds probeert niet een beter resultaat te behalen dan de index. Een

³ Voor inkomstenjaar 2019.

⁴ <https://debeleggersgids.be/beleggen/ethisch-beleggen-of-maatschappelijk-verantwoord-beleggen/>

traditioneel beleggingsfonds probeert met actief beheer een zo hoog mogelijk rendement te halen, en de benchmark te verslaan. De filosofie achter indexbeleggen, ook wel passief beleggen genoemd, is gebaseerd op de praktijk die uitwijst **dat de meeste traditionele beleggingsfondsen het slechter doen dan de index.**

Kapitalisatie of distributie?

Veel fondsen bestaan in kapitalisatie- en distributie-versies. De distributie-versies keren op regelmatige basis een **dividend** uit. De kapitalisatie-versies sparen alle winsten op en stijgen dus sneller in waarde wat vooral op lange termijn interessant is. Op geïnde dividenden geldt een roerende voorheffing van 27 procent. Omdat bijna alle trackers van buitenlandse origine zijn, is er in veel gevallen sprake van een dubbele heffing. Daardoor kan het gebeuren dat van het dividend van de tracker netto maar iets meer dan de helft overblijft. Om aan de tweede helft van de dubbele belasting te ontsnappen, kunnen beleggers kiezen voor een kapitaliserende tracker die dus geen dividenden uitkeert.

Voordelen:

- Het grootste voordeel van ETF's zijn de **lagere beheerkosten**, met name de jaarlijkse beheersvergoeding voor de ETF-uitgever. Het totale kostenpercentage ('Total Expense Ratio' of TER) bedraagt ongeveer **0,5%** vergeleken met de ongeveer **2%** kosten van traditionele beleggingsfondsen. Men probeert niet slimmer te zijn dan de markt, en hoeft dus ook geen dure analisten in dienst te nemen. Een computerprogramma doet het meeste werk. Daarnaast zijn ETF's in de regel volbelegd, en zitten er dus geen slecht renderende contenten in het fonds. Als belegger weet men zeker dat het resultaat van zijn investering niet slechter zal zijn dan die van de index, en loopt geen risico slachtoffer te worden van een fondsbeheerder met een onjuiste beleggingsvisie.
- **Spreiding:** ETF's open beleggingsmogelijkheden die voordien buiten het bereik bleven van kleine beleggers. Nu kunnen die zo in ijzer, koper of pakweg palladium beleggen. Of via schaduwfondsen bedrijven in portefeuille nemen die voldoen aan de ESG-criteria van ecologisch en maatschappelijk verantwoord ondernemen, plus garanties van deugdelijk bestuur. Naast aandelen en grondstoffen zijn er ook trackers voor andere activaklassen zoals obligaties. Daardoor is het vandaag meer dan ooit mogelijk om met passieve ETF's actief te beleggen. Zo zijn er bijvoorbeeld schaduwfondsen verbonden aan klimaatopwarming, nanotechnologie en kankeronderzoek.⁵

⁵ Probeer zeer specifieke ETF's echter te vermijden. Te specifieke fondsen ondergraven net één van de belangrijkste voordelen: *spreiding*.

- Meerdere studies hebben aangetoond dat ETF's het op lange termijn beter doen dan de meeste actief beheerde fondsen. De 'gouden standaard' hierbij zijn ETF's die de **S&P 500** volgen. Dit is een aandelenindex van de Verenigde Staten die een zeer betrouwbaar beeld geeft van de ontwikkelingen op de Amerikaanse aandelenmarkt. De 500 grootste Amerikaanse bedrijven gemeten naar hun marktkapitalisatie zijn opgenomen in deze index, die samengesteld wordt door de kredietbeoordelaar Standard & Poor's.

Nadelen:

- De roerende voorheffing die je betaald op dividenden voortkomend uit ETF's zijn niet terug te vorderen via belastingaangifte.

3. Hoe investeer ik?

Bon, je bent er nu van overtuigd dat het beleggen van jouw zuurverdiende centen wel eens een goed idee kan zijn. Je hebt je huiswerk gedaan, de voor- en nadelen afgewogen en je hebt misschien al een of meerdere beleggingsproducten op het oog. Maar hoe verloopt het aan- en verkopen van deze producten nu praktisch?

Beleggen gebeurt doorgaans via een zogenaamde beurshandelaar, effectenmakelaar of *broker*. Een broker is een lid van de beurs die uitsluitend in opdracht van anderen werkt. De broker neemt (ver)koopopdrachten aan van andere partijen zoals particuliere klanten. Een broker haalt zijn inkomsten uit de commissie op de transacties en heeft zelf geen belang bij de richting van de beurs.

Er zijn tal van brokers. Naast de traditionele banken zijn er ook gespecialiseerde onlinespelers zoals Bolero, BinckBank, MeDirect en Lynx. De onlinebrokers hebben niet alleen aandelen, obligaties en beleggingsfondsen in hun aanbod, maar ook een waaier aan producten voor gevorderden, zoals trackers, opties en turbo's. In fondsen is het aanbod doorgaans ruimer dan bij de grootbanken, omdat ze de fondsen van diverse vermogensbeheerders verdelen. Er is echter geen eenduidig antwoord op de vraag welke broker nu de beste is. Uiteindelijk is dat voor elke belegger verschillend. Waarop moet u letten?⁶

- **Op welke beurzen wil ik beleggen?** Alle brokers hebben een behoorlijk breed aanbod. Naast de belangrijkste Europese markten bieden ze de beurzen van New York en Toronto aan, maar er zijn accentverschillen.
- **Hoeveel kost een beursorder?** Een rekening openen is bij een online broker altijd gratis en je moet ook geen bewaarloon betalen. Als je de kosten wilt vergelijken, moet je dus vooral de transactietarieven bekijken. Wil je u beperken tot Euronext Brussel, dan zijn er geen grote verschillen tussen de brokers. Ga je ook richting Wall Street, dan worden de verschillen al groter. Als je effecten koopt en verkoopt, moet je ook rekening houden met de Belgische beurstaks, maar die is voor iedere broker natuurlijk gelijk. Verschillende websites zoals spaargids.be bieden mooi overzicht van de belangrijkste kosten.
- **Hoeveel kost koersinformatie?** Informatie over de beurskoersen, realtime of uitgesteld, kan je bij alle brokers krijgen. Maar de prijzen lopen sterk uiteen.
- **Welk aanbod van nieuws, research en tools krijg ik?** Nieuwsbronnen en analysetools zijn ook voor kleine beleggers van groot belang om gefundeerde investeringsbeslissingen te kunnen nemen. De meeste (online)brokers bieden ze aan. Maar de ene doet dat al wat uitgebreider dan de andere.

⁶ Zie bron voor gedetailleerde vergelijking van meerdere broker door De Tijd: <https://www.tijd.be/netto/sparen/zo-kiest-u-de-online-broker-die-bij-u-past/10103854.html>

- **Hoeveel kost het als ik vertrek?** De dag dat je van broker wil veranderen, moet je een vergoeding betalen om jouw effecten over te zetten naar jouw nieuwe broker. Het bedrag hangt af van het aantal posities dat je hebt. De totale kosten worden berekend op basis van het aantal lijnen in jouw effectenportefeuille. Opvallend: onlangs besliste MeDirect de transferkosten op te trekken van 35 naar 150 euro per positie voor aandelen, en van 75 naar 150 euro voor fondsen. Daarmee hijst de online broker zich op het niveau van een grootbank als BNP Paribas Fortis, die de transferkosten eerder al tot 150 euro verdubbelde. Met de verhoging dient MeDirect de 'brokerhoppers' van antwoord. 'We willen voorkomen dat sommige beleggers naar ons komen als we een commerciële actie doen en daarna weer vertrekken als een andere bank een actie doet', zegt Philippe Delva, de CEO van MeDirect. De hogere transferkosten zullen klanten van MeDirect twee keer doen nadenken voor ze naar een andere broker vertrekken. Maar ze kunnen nieuwe klanten ook afschrikken. MeDirect is wel nieuwe klanten ter wille die van een andere online broker komen. Het vergoedt hun transferkosten tot een maximaal bedrag van 500 euro per klant. Met 100 euro transferkosten per positie behoort DeGiro ook nog bij de duurdere spelers. Maar een klant die op zoek is naar zo laag mogelijke transactiekosten neemt die waarschijnlijk voor lief. Als u Bolero de rug wilt toekeren, kost u dat 50 euro per positie, bij Keytrade Bank is dat 42,35 euro en bij BinckBank 25 euro. Ook BinckBank vergoedt trouwens de transferkosten - tot 1.000 euro - voor beleggers die naar hen overstappen in de vorm van gratis transactietegoed. Lynx is de enige online broker uit onze selectie die geen kosten aanrekent als u vertrekt. 'Wij vinden transferkosten een discriminerend element in een tarievenstructuur van een broker', zegt woordvoerder Brecht Huys. 'Elke belegger zou vrij moeten zijn in zijn brokerkeuze. Met transferkosten is dat niet het geval.'